

Poročilo Notranje revizije za leto 2020

1. NAMEN PRIPRAVE LETNEGA POROČILA

V skladu s členom 281a. Zakona o gospodarskih družbah, 144. členom Zakona o bančništvu in 12. členom Listine o delovanju Notranje revizije v NLB d.d., mora Notranja revizija izdelati letno poročilo o notranjem revidiranju ter ga predložiti Upravi, Revizijski komisiji, Nadzornemu svetu in revizorju računovodskih izkazov, Uprava pa mora s tem poročilom in mnenjem Nadzornega sveta k poročilu seznaniti Skupščino delničarjev.

Z Letnim poročilom Notranja revizija obvešča Upravo, Nadzorni svet, Komisijo za revizijo, Skupščino delničarjev in revizorja računovodskih izkazov o:

- izjavi o nepristranskosti in neodvisnosti;
- uresničevanju letnega načrta dela;
- glavnih ugotovitvah opravljenih revizij poslovanja;
- oceni skladnosti prakse prejemkov s politiko prejemkov;
- izvajanju Programa zagotavljanja in izboljševanja kakovosti.

Poročilo vsebuje vse informacije, ki so navedene v 144. členu Zakona o bančništvu.

2. IZJAVA O NEPRISTRANSKOSTI IN NEODVISNOSTI

Dolžnosti direktorja Notranje revizije in notranjih revizorjev v NLB v zvezi z zagotavljanjem neodvisnosti in nepristranskosti, izogibanjem nasprotja interesov in poročanjem o nastanku kakršnihkoli okoliščin, ki bi lahko oslabile njihovo neodvisnost in nepristranskost, so opredeljene v Listini o delovanju Notranje revizije NLB d.d.

Neodvisnost Notranje revizije je vzpostavljena z njenim položajem podporne službe vodstva v organizacijski shemi NLB, funkcijsko ločenostjo od ostalih delov banke ter neposrednim poročanjem Upravi, Nadzornemu svetu in Komisiji za revizijo.

Pri določanju ciljev, področij in obsega notranjega revidiranja, opravljanju dela in poročanju je Notranja revizija neodvisna. Osebe, ki opravljajo naloge notranjega revidiranja, v banki ne opravljajo nobenih drugih nalog, ki bi lahko povzročile nasprotja interesov in oslabile njihovo nepristranskost. Prav tako nimajo neposredne odgovornosti ali pooblastil za odločanje o aktivnostih, ki jih revidirajo.

Direktor in notranji revizorji so pri svojem delu nepristranski in brez predsodkov. Potencialne grožnje neodvisnosti in nepristranskosti se obvladujejo na ravni posameznega revizorja, sprejetega posla ter funkcijske in organizacijske odgovornosti. Če sta neodvisnost in objektivnost ogroženi, mora direktor Notranje revizije takšne informacije čim prej razkriti Upravi, Nadzornemu svetu in Komisiji za revizijo.

Skladno s Kodeksom poklicne etike notranjega revizorja in Listino o delovanju Notranje revizije v NLB direktor Notranje revizije izjavi, da **so direktor Notranje revizije in notranji revizorji NLB v letu 2020 delovali neodvisno in da pri njihovem delovanju ni prišlo do okoliščin, ki bi oslabile njihovo nepristranskost**. V ta namen so direktor in vsi notranji revizorji podpisali izjavo, s katero so potrdili svojo neodvisnost in nepristranskost pri delu v letu 2020.

3. URESNIČEVANJE LETNEGA NAČRTA DELA

V letu 2020 je notranja revizija NLB uspešno zaključila **50 načrtovanih revizijskih pregledov** različnih področij delovanja banke in Skupine, **2 nenačrtovana revizijska pregleda**, **32 pregledov poslovalnic**, pri **več strateških projektih** pa je sodelovala v **vlogi svetovalca**. Štirje načrtovani revizijski pregledi so bili preloženi zaradi objektivnih razlogov. 1.592 delovnih ur smo porabili za svetovanje vodstvu in drugim zaposlenim, 440 ur pa za nenačrtovane aktivnosti.

4. GLAVNE UGOTOVITVE REVIZIJ

Vse ugotovitve in priporočila, ki jih je izdala Notranja revizija, so bile naslovljene, odgovorna področja so pripravila načrte ukrepov za blaženje povezanih tveganj.

Upravljanje tveganj

Na področju pravnih oseb ima banka dobro uveljavljen pristop pri določanju bonitete za vsak segment: mikro, srednja in velika. Sistem ocenjevanja se nadgrajuje s ciljem zagotavljanja samodejnega in ažurnega ocenjevanja bonitete za vse komitente. V povezavi z avtomatizacijo ocenjevanja kreditne sposobnosti se uporabljajo statistični modeli ocenjevanja za mikro podjetja. Ker je validacija statističnega modela pokazala določene pomanjkljivosti, je načrtovana njegova zamenjava. Poleg tega so bila ugotovljena določena neskladja poslovnih pravil med modeli in metodološkimi okviri.

Vzpostavljeni Sistem zgodnjega opozarjanja za podjetja je dober in vzpostavljeno je ustrezno spremljanje. Izboljšave so potrebne pri celostnem spremljanju komitentov z nižjo izpostavljenostjo.

Proces ICAAP je bil ves čas nadgrajevan v skladu s smernicami ECB.

Kreditni proces

Kreditni proces se nenehno nadgrajuje in optimizira. Vzpostavljene so ključne kontrole v procesu in ločevanje pristojnosti in nalog. Vendar pa se v procesu odobritve posojil malim in srednje velikim podjetjem uporabljajo številne aplikacije in obsežna ročna obdelava podatkov. Poleg tega je proces še bolj zapleten zaradi obsežnih in zapletenih navodil in kreditnih predlogov. V določenih delih je treba razjasniti pravila pooblaščenja.

Kakovost portfelja stanovanjskih posojil in hipotek je dobra. Banka od novembra 2019 uspešno izvaja zahteve Sklepa o makrobonitetnih omejitvah kreditiranja prebivalstva, ki je v celoti podprt tudi z računalniško aplikacijo.

Spremljanje, beleženje in poročanje izjem in odstopanj od kreditnih politik in postopkov, v skladu s Smernicami EBA o odobravanju posojil in spremljanju, je mogoče še izboljšati.

Portfelj čezmejnega financiranja vključuje občutne in zapletene transakcije, ki zahtevajo bližnje sodelovanje z vsemi ustreznimi deležniki v okviru procesa odločanja in kontrole, vključno z vsemi strateškimi članicami (poslovni del, kreditno tveganje). Limiti so določeni s pripravljenostjo za prevzemanje tveganj, spremljanje izvaja sektor Tveganj. Koncept je dobro opredeljen, kljub temu pa smo priporočili še nekaj izboljšav.

Zaradi ad hoc sprememb v zvezi s situacijo pandemije covid-19 je bil 28. marca 2020 sprejet zakon ZIUPOPK kot odziv na izbruh za tista podjetja in zasebnike, ki jih je prizadela kriza in so se soočali s pomanjkanjem likvidnosti in težavami s pravočasnim plačevanjem svojih finančnih in drugih obveznosti. Banka je določila proces, pravila, ločevanje nalog in odgovornosti za upravljanje nove situacije. Izboljšave so potrebne na področju spremljanja, informacijske podpore, procesov poročanja in nalog, povezanih z lastništvom kreditnih procesov.

Upravljanje zavarovanj kreditov se ves čas nadgrajuje in optimizira. Predvidene so tudi nadaljnje izboljšave v celoviti informacijski podpori zavarovanj in učinkovitejše upravljanje. Trenutno banka vzpostavi pregled vseh prejetih zavarovanj s podrobnejšega vsebinskega vidika tveganj. Poleg tega se zavarovanje, ki je ustrezno po Baslu II, pravilno pridobi, dokumentira, zabeleži in poroča.

Upravljanje slabih posojil

Banka je vzpostavila ustrezen sistem spremljanja in regulatornega poročanja o zmanjševanju obsega slabih posojil na ravni celotne Skupine. Delež slabih posojil se nenehno zmanjšuje. Proaktivna izterjava je vzpostavljena. Za znižanje obsega slabih posojil se uporablja tudi prodaja posameznih terjatev ali paketov. V procesu prodaje terjatev so bile vzpostavljene ključne kontrole. Posebna

pozornost je potrebna pri ocenjevanju teh transakcij z vidika tveganja PPD. Poleg tega je še vedno v teku celovita prenova celotnega procesa izterjave. V proces so bile že vključene določene izboljšave. Posodobitev Strategije slabih posojil z vplivom covid-19 je trenutno v pripravi.

Kibernetska varnost

Infrastruktura za kibernetsko varnost, procesi in organizacija so bili v zadnjih dveh letih občutno izboljšani. Pri izvedbi infrastrukture je bil vključen nabor funkcionalnosti in alarmov. Varnostna infrastruktura potrebuje nadaljnje prilagoditve, nenehno nadgrajevaje funkcionalnosti, pa tudi optimizacijo varnostnih procesov. Vzpostavljen je bil neodvisen sektor »Upravljanje informacijske varnosti NLB Skupine«, ki bo imel pozitiven vpliv na kibernetsko varnost.

Informacijska varnost (Upravljanje identitet in dostopa)

Upravljanje kontrole identitet in dostopa za aplikacije in storitve v oblaku zahteva nadaljnje izboljšave. Vsa pomembna sistemska gesla in gesla aplikacij morajo biti shranjena v sefu. Gesla je treba redno menjavati. Pri spremljanju dostopov zunanjih ponudnikov so možne izboljšave. Upravljanje kontrole identitet in dostopa za storitve v oblaku mora biti vključeno v centralno skrbništvo uporabnikov (CAU). Upravljanje nadzora fizičnega dostopa do prostorov z informacijsko tehnologijo je ustrezno.

Upravljanje gotovine v poslovalnicah

Pregledanih je bilo 28 poslovalnic in 4 dodatne poslovalnice v poslovni mreži smo obiskali ponovno. Poudarek pregledov je bil na skladnosti postopkov rokovanja z gotovino. Na splošno smo zabeležili dodaten napredek, vendar pa so v procesih upravljanja gotovine še vedno možne izboljšave. V tem smislu je Notranja revizija januarja 2021 pripravila skupno predstavitev glavnih ugotovitev za vse vodje poslovalnic.

Drugi

Notranja revizija je opravila revizijske naloge na drugih področjih banke. Notranja revizija je ugotovila napredek predvsem na področju procesa pripoznavanja individualnih oslabitev in rezervacij, pri označevanju visoko tveganih izpostavljenosti za izračun tveganju prilagojene aktive. Banka na splošno zagotavlja skladnost s predpisi finančnih trgov in kakovostjo vhodnih podatkov o finančnih instrumentih. Načrtovana je nadaljnja krepitev te funkcije.

Banka se zaveda tveganj, povezanih s covid-19, in jih ustrezno upravlja, zagotovila je tudi učinkovit prehod na delo od doma za številne zaposlene. Na ta način se okužbe v poslovnih prostorih uspešno obvladuje. Zaradi novega načina dela so se pojavili določeni administrativni problemi, vendar so bile uspešno in hitro uvedene nove informacijske rešitve.

Skrbniška banka NLB se je lotila dopolnjevanja opisa aktivnosti za zagotavljanje, da je vrednost sredstev izračunana v skladu z zakonom, predpisi in pravili investicijskega sklada ali instrumenti ustanovitve. Pričele so se izvajati redne kontrole dostopa do glavne skrbniške aplikacije za zunanje izvajalce.

V okviru tržnega tveganja je bilo tveganje kreditnega pribitka nadgrajeno z ekonomskim izračunom, njegovi stresni scenariji so sistemsko validirani. Proces in ključne kontrole za trgovanje z deviznimi izvedenimi finančnimi instrumenti za račun banke so transparentni in ustrezno dokumentirani.

5. OCENJEVANJE SKLADNOSTI PRAKSE PREJEMKOV S POLITIKO PREJEMKOV

Prejemki članov uprave in zaposlenih s posebno naravo dela v NLB Skupini niso bili izplačani, kar je skladno z objavljenim pismom ECB, naslovljenim na predsednike (dne 28.7.2020) in odločitvijo Banke Slovenije (Uradni list RS št. 49 z dne 11. aprila 2020).

6. IZVAJANJE PROGRAMA ZA ZAGOTAVLJANJE IN IZBOLJŠEVANJE KAKOVOSTI DELA

Notranja revizija ima sprejet Program zagotavljanja in izboljševanja kakovosti dela z namenom zagotavljanja skladnosti delovanja s strokovnimi in etičnimi pravili notranjega revidiranja ter z namenom nenehnega izboljševanja učinkovitosti in uspešnosti svojega delovanja. Program se je v letu 2020 izvajal na različne načine, opisane v nadaljevanju.

a. Notranja presoja kakovosti

- stalni nadzor direktorja Notranje revizije nad delom notranjih revizorjev;
- stalni strokovni nadzor in usmerjanje dela notranjih revizorjev s strani strokovnih vodij;
- tedensko spremljanje napredovanja posameznih poslov z namenom izboljševanja učinkovitosti dela;
- redni nadzor porabe časa notranjih revizorjev;
- polletno in letno ocenjevanje doseganja ciljev notranjih revizorjev in Notranje revizije kot celote;
- merjenje zadovoljstva vodstev revidiranih enot z delom notranje revizije.

b. Izobraževanje in usposabljanje

12 od 27 notranjih revizorjev ima različne strokovne licence, ki jih podeljujejo slovenske in mednarodne inštitucije za revizijo. Od tega ima 5 revizorjev mednarodne licence na področju revidiranja informacijskih sistemov (CISA, CISM) in/ali presojevalca upravljanja informacijske varnosti.

Velik del časa so notranji revizorji namenili strokovnemu usposabljanju in izpopolnjevanju v okviru različnih izobraževanj, ki so jih poleg banke organizirali Slovenski inštitut za revizijo (SIR), Mednarodni inštitut za revizijo (IIA), Mednarodni inštitut revizorjev Madžarske, Združenje revizorjev informacijskih sistemov (ISACA), Združenje bank Slovenije (ZBS) in druge pristojne institucije. Svoja znanja so izpopolnjevali na naslednjih področjih: upravljanje informacijskih sistemov in informacijske varnosti, varovanje informacij in osebnih podatkov, novosti v bančni regulativi s poudarkom na upravljanju tveganj, mednarodni računovodski standardi, preprečevanje prevar, zlorab in pranja denarja, korporativno upravljanje ter drugo. Seznanili so se tudi z mednarodnimi trendi na področju revidiranja ter izpopolnjevali svoje veščine komuniciranja.

c. Izvrševanje priporočil zunanje presoje kakovosti

Zadnja zunanja presoja kakovosti delovanja Notranje revizije NLB je bila opravljena v letu 2017. Zunanji izvajalec je potrdil splošno skladnost z vsemi mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju. Primerjalna analiza je pokazala, da je kakovost delovanja notranje revizije nad povprečjem mednarodne bančne in širše konkurence. Zunanji presojevalec je podal tudi nekaj priporočil za nadaljnje izboljšanje delovanja. Priporočila so bila izvršena v predvidenih rokih.

d. Nadzor nad delom notranje revizijskih služb v članicah NLB Skupine

V letu 2020 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- notranja presoja kakovosti delovanja notranje revizije v treh odvisnih bankah;
- nekaj srečanj kompetenčnega področja za notranje revizorje odvisnih bank;
- izobraževanja za notranje revizorje v Skupini (modeliranje, kibernetika varnost itd.);
- usposabljanje notranjih revizorjev odvisnih bank na delovnem mestu;
- zagotovljena strokovna pomoč notranjim revizorjem odvisnih bank in drugih družb pri izvajanju revizij;

- kontrola poročil, ki jih pripravljajo notranji revizorji odvisnih bank in družb za svoje organe upravljanja in nadzora (letni načrt dela, trimesečna in letna poročila o delu, izvrševanje revizijskih priporočil).

Ljubljana, 21. 01. 2021

Attila Kövesdi
Direktor Notranje revizije